

2011

ECONOMICS (Paper – I) (Optional)

अर्थशास्त्र (पत्रिका – I) (वैकल्पिक)

Standard : Degree

स्तर : पदवी

Total Marks : 200

एकूण गुण : 200

Nature : Conventional (Essay) Type

स्वरूप : पारंपारिक (वर्णनात्मक)

Duration : 3 Hours

कालावधी : 3 तास

N.B. :

सूचना :

(1) *Answers must be written in English or in Marathi.*

उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.

(2) *Question No. 1 is compulsory. Of the remaining questions, attempt any four selecting one question from each Section.*

प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.

(3) *Figures to the RIGHT indicate marks of the respective question.*

उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

(4) *Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.*

ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे. तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल, अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.

(5) *Credit will be given for orderly, concise and effective writing.*

नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.

(6) *Candidates should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.*

उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.

(7) *In case of any ambiguity, English version will be considered as authentic.*

कोणत्याही प्रकाराच्या संदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर ग्राह्य समजले जाईल.

P.T.O.

SEAL

३५०००००

1. Answer any four of the following questions (10 marks each) :

पुढीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा (गुण प्रत्येकी 10) :

- (a) Explain the problems in measuring welfare. 10
कल्याण मापनातील समस्या स्पष्ट करा.
- (b) Discuss about the control of inflation. 10
चलन वाढीच्या नियंत्रण विषयी चर्चा करा.
- (c) Explain the concepts of various budget deficits. 10
तुटीच्या अंदाजपत्रकाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.
- (d) Explain Mrs. Joan Robinson's Model of Economic Growth. 10
मिसेस जोन रॉबिन्सन यांच्या आर्थिक विकासाचे प्रारूप स्पष्ट करा.
- (e) Explain the Economic growth theory of Adam Smith. 10
ॲडम स्मिथ यांचा आर्थिक वृद्धी सिद्धांत स्पष्ट करा.

SECTION – A

विभाग – अ

2. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) (i) Derive a demand curve with the help of Marginal utility. 5
सीमांत उपयोगितेवर आधारलेला मागणी वक्र तयार करा.
- (ii) Explain the law of variable proportions. 5
बदलत्या प्रमाणाचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (b) Explain, price determination in perfect competition. 10
पूर्ण स्पर्धेच्या बाजारातील किंमत निश्चिती स्पष्ट करा.

- (c) Explain modern theory of Rent.

10

खंडाचा आधुनिक सिद्धांत स्पष्ट करा.

- (d) Find out mode from following data :

10

खालील आकडेवारीवरून बहुलक शोधा :

Marks x	0 – 10	10 – 20	20 – 30	30 – 40	40 – 50	50 – 60
No. of Student f	4	16	15	20	7	5

3. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) (i) Discuss the condition of the Law of Demand.

5

मागणी सिद्धांताच्या अटी चर्चा करा.

- (ii) Explain the Internal Economies of production.

5

उत्पादना निर्माण होणाऱ्या आंतरिक बचती स्पष्ट करा.

- (b) Explain, features of monopolistic competition.

10

मक्तेदारीयुक्त स्पर्धेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

- (c) Explain Liquidity preference theory of interest.

10

व्याजाचा रोकड प्राधान्य प्रवृत्ती सिद्धांत स्पष्ट करा.

- (d) Find out Standard Deviation from following data :

10

खालील आकडेवारीवरून प्रमाण विचलन शोधा :

38	47	51	54	56	60	65	71	73	75
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

SECTION – B

विभाग – ब

4. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) (i) Explain the different concepts of National Income. 5
राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या विविध संकल्पना स्पष्ट करा.
- (ii) What are the functions of money ? 5
पैशाची कार्ये सांगा.
- (b) Discuss Say's law of market. 10
से च्या बाजारविषयक सिद्धांताची चर्चा करा.
- (c) Explain the Samuelson's trade cycle model. 10
सॅम्युअलसनचे व्यापार-चक्र प्रारूप स्पष्ट करा.
- (d) Discuss the Mundell-Fleming Model. 10
मुंडेल-फ्लेमिंग प्रतिमान चर्चा करा.

5. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) (i) Explain the measurement of National Income. 5
राष्ट्रीय उत्पन्न मोजण्याच्या पद्धती स्पष्ट करा.
- (ii) Explain the concept of High-power money. 5
उच्चाधिकार पैसा हि संकल्पना स्पष्ट करा.
- (b) Discuss the marginal efficiency of capital. 10
भांडवलाची सीमान्त लाभक्षमता चर्चा करा.

- (c) Explain the Hicks' Trade Cycle Model. 10
हिक्सचे व्यापार-चक्र प्रारूप स्पष्ट करा.
- (d) Explain the Mundell-Fleming Model. 10
मुंडेल-फ्लेमिंग प्रतिमान स्पष्ट करा.

SECTION - C

विभाग - क

6. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) (i) Discuss the role of Public Finance. 5
सार्वजनिक आयव्ययाची भूमिका चर्चा करा.
- (ii) What are the main functions of Central Bank ? 5
मध्यवर्ती बँकेची प्रमुख कार्ये सांगा.
- (b) Explain the public goods and merit goods. 10
सार्वजनिक वस्तू व गुणात्मक वस्तू स्पष्ट करा.
- (c) Explain the role of money market. 10
नाणेबाजाराची भूमिका स्पष्ट करा.
- (d) Explain the new trends in banking. 10
बँक क्षेत्रातील नवीन-प्रवृत्ती स्पष्ट करा.

7. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) (i) Discuss the public investment criteria. 5
सार्वजनिक गुंतवणुकीचे निकष चर्चा करा.
- (ii) Explain the quantitative methods of credit control. 5
पतनियंत्रणाच्या संख्यात्मक पद्धती स्पष्ट करा.

P.T.O.

	Marks
	गुण
(b) Explain the various effects of taxation. करारोपणाचे विविध परिणाम स्पष्ट करा.	10
(c) Explain the role of capital market. भांडवल बाजाराची भूमिका स्पष्ट करा.	10
(d) Discuss about the repos and reverse repo. रिपो आणि प्रतिरिपो विषयी चर्चा करा.	10

SECTION – D

विभाग – ड

8. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) (i) Explain the principle of sustainable development. निरंतर विकासाचे तत्त्वे स्पष्ट करा.	5
(ii) Discuss about need for Foreign Capital. विदेशी भांडवलाच्या गरजे विषयी चर्चा करा.	5
(b) Discuss the limitations of Human Capital Development. मानवी भांडवलनिर्मितीच्या मर्यादा चर्चा करा.	10
(c) Discuss the International trade as on Engine of Growth. आंतरराष्ट्रीय व्यापार विकासाचे यंत्र - चर्चा करा.	10
(d) Explain the objectives of International Monetary Fund (IMF). आंतरराष्ट्रीय नाणेनिधीचे उद्दिष्टे स्पष्ट करा.	10

9. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (a) (i) Explain the aspects of sustainable development. 5
निरंतन विकासाच्या बाजू स्पष्ट करा.
- (ii) Discuss about factor of Foreign Capital. 5
विदेशी भांडवलाच्या घटकाविषयी चर्चा करा.
- (b) Discuss on measurement of Human Development Index. 10
मानवी विकास निर्देशांकाचे मापक यावर चर्चा करा.
- (c) Explain the Heberler's theory of International Trade. 10
हॅबर्लर यांचा आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
- (d) Explain the objectives of World Trade Organization. 10
जागतिक व्यापार संघटनेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
-